

hvg Biotech: a vállalkozó tudomány

2008. november 19. 00:00 | Utolsó módosítás: 2008. november 19. 16:22

A gazdasági növekedés egyik útját a biotechnológiai innováció kínálja - állapították meg az ágazat szakembereiből és uniós döntéshozókból álló résztvevők egy nemrégben Lyonban rendezett nemzetközi konferencián, ahol a magam részéről a fejlődésben levő innovatív biotechnológiai cégek és az ezekben közreműködő kutatóvállalkozók problémáit feszegettem. A mostani pénzügyi válság idején fontos tudni, hogy az európai biotechnológiai vállalkozások - köztük a magyarok - egyedülálló termékekkel és szolgáltatásaikkal, megfelelő finanszírozás mellett, nagyon is versenyképesek lehetnek a globális piacon. Magyarországon a biotech cégek száma - négy, úgynevezett regionális klaszterbe szerveződve - már meghaladja a félszázat.

- küldés
- nyomtatás
- betűméret

A biotechnológiai vállalkozások az egyik legnagyobb jövő előtt álló tudományágban tevékenykednek, s új, nagy áttörésekkel kecsegtető, globális egészségügyi problémákra megoldást kereső, termékfejlesztő iparágakat hoznak létre. Ilyen például az úgynevezett biológiai - vagyis az emberi szervezet immunrendszerének működésére alapozó, a harcot egyebek között a rákkal, a fertőző betegségekkel és az allergiával felvevő - gyógyszerek fejlesztése. Különös jellemzőjük, hogy kidolgozásuk és előállításuk során nagy a finanszírozási igény és a technológiai kockázat, piaci értékesítésük rizikója viszont csekély, mert tipikusan globális egészségügyi problémákra alapozott keresleti piacokat céloznak meg. Vagyis eltérnek például az információtechnológiára (IT) épülő sikeres termékektől, amelyek esetén nem annyira a technológiai kihívás, mint inkább az értékesítés igényel innovatív megoldásokat. Sőt az utóbbiaknál olykor nem feltétlenül az új technológia hozza meg az üzleti eredményeket, hanem adott esetben az innovatív üzleti modell, példa rá a Skype vagy a Google.

Magyarországon a rendelkezésre álló uniós forrásokat elvileg fel lehet használni versenyképes, növekvő biotechnológiai ipar kibontakoztatásához. Uniós tapasztalat azonban, hogy a pénzügyi szakemberek, egyetemi professzorok, tanácsadók és politikusok szakmájukból adódóan nem alkalmasak az innovatív ötletekkel jelentkező vállalkozók és biotech cégek pályázatainak elbírálására. Többnyire ugyanis nem képesek felmérni a piaci szükségleteket és felismerni a potenciális sikertörténeteket. Az EU versenyképességet és foglalkoztatást javítani hivatott lisszaboni stratégiájában kitűzött célok elmaradása azt mutatja, hogy a pályázatokon szétosztott támogatások eddig csak rendkívül szerény mértékben járultak hozzá a tudásalapú gazdaság felépítéséhez.

A biotech vállalkozások nem a kockázatot akarják elkerülni, s nem "ingyenpénzt" várnak. A már létező, állami garanciával biztosított hitelkonstrukciók mai formában való kiterjesztése azonban nem alkalmas a biotechnológiai iparág fejlesztéspolitikai céljaira. A biotechnológiai cégek ugyanis a fejlesztés gyakran hosszú évekig elhúzódó stádiumában nem nyereségesek, így nem felelnek meg a tisztán pénzügyi szemléletű elbírálásnak. Olyan, üzletiterv-alapú feltételrendszert kell tehát kialakítani, amely lehetővé teszi az innovatív biotechnológiai vállalkozások támogatását visszatérítendő források rendelkezésre bocsátásával. Az államilag garantált hitelkonstrukciókat vehessék igénybe olyan innovatív cégek is, amelyek még nem rendelkeznek ugyan bevétellel, de - független, vállalati innovációban tapasztalatot szerzett szakértők véleménye szerint - a világpiacon komoly nyereséspotenciállal rendelkező termékeket fejlesztenek. A hitelek visszafizetésének aránya kiváló eszköz lehet a támogatások hatékonyságának mérésére.

A versenyképes biotechnológiai ipar elsősorban a "kiművelt emberfő" függvénye. Magyarországnak - minden ismert probléma mellett - igenis komoly lehetőségei vannak, hiszen magasan képzett munkaerővel rendelkezik, így az egyedi biológiai termékek és az azokat gyártó kapacitások az elkövetkezendő évek sikerterületei lehetnek. Magyarországnak megvan az esélye, hogy vezetővé váljon a molekuláris biológiai, genetikai, immunológiai, nanotechnológiai ismereteken alapuló biológiai termékek fejlesztése területén. Az aktuális pénzügyi helyzetben azonban ehhez nem csupán innovatív vállalatokra, hanem innovatív döntéshozókra is szükség volna.

LISZIEWICZ JULIANNA

(A szerző a Genetic Immunity Kft. tulajdonos ügyvezetője)